

Ob slovenskem kulturnem prazniku

Letos mineva 135 let odkar je umrl slovenski pesnik France Prešeren, ki je s svojo poezijo sebi postavil neminljiv spomenik, svoje ljudstvo pa dvignil med kulturne narode sveta. Dan njegove smrti — 8. februar — je slovenski narod imenoval za svoj kulturni praznik. S tem Slovenci v matični Sloveniji, v zamejstvu in povsod, kjer živijo Slovenci, svojemu velikemu sinu izpričujejo svoje spoštovanje. Danes je slovenski kulturni praznik postal že prava ljudska kulturna manifestacija, saj ni večjega zaselka ali centra, kjer ne bi priredili Prešernove proslave ali drugo kulturno prireditve, namenjeno spominu našega velikega pesnika.

Danes lahko rečemo, da je mesec februar v celoti posvečen na-

šemu kulturnemu prazniku, ko pa vse te dni potekajo številne kulturne akcije. Tako je tudi Slovenska prosvetna zveza ena izmed številnih organizacij, ki vsako leto vabijo na prireditve ob slovenskem kulturnem prazniku in se tako vključuje v vse-slovensko praznovanje tega pomembnega dogodka. Na teh proslavah sodelujejo domači pesniki in pisatelji ter druge kulturne skupine. Naši kulturniki pa sodelujejo tudi na Prešernovih proslavah v Sloveniji; tradicija je tudi, da v tem času pridejo na Koroško vrhunski umetniki iz matične domovine, da sodelujejo v tovrstnih proslavah. V soboto je v tem okviru na Breznici, kjer je tamonje DPD Svoboda Franceca Prešerna vabilo na počastitev slovenskega kulturnega praznika,

sodeloval Obirski žoncki oktet, pesnik Valentin Polanšek pa bral svoje pesmi. Tako bi lahko navajali še razne druge prireditve, pri katerih sodelujejo Slovenci z obeh strani meje.

Prešernova pesem Zdravljica je postala simbol v prizadevanju za sožitje med narodi. Zato tudi ni slučaj, da je ta Prešernova vizija pridobila na svojem pomenu zlasti v času NOB, ko je slovenski narod moral z orožjem braniti svoj obstoj. Tako je tudi povsem razumljivo, da je prav v času te velike borbe Slovenci narodno osvobodilni svet sprejel sklep, 8. februar proglasiti za slovenski kulturni praznik. Torej Slovenci že štirideset let iz leta v leto slavimo Franceta Prešerna in uresničujemo humano misel našega orfeja, ki je že v svojem času pozival k enakopravnosti in spravi med narodi.

Toda France Prešeren ni le znan po svoji viziji humanosti, njegove pesmi so tudi najčistejša lirika ljubezni, lirika srca, ki vedno znova očara. Zato je njegova pesem tudi naša pesem, in čim večkrat bomo segali po njegovi poeziji tem bolj se bomo zavedali, da pripadamo kulturno visoko razvitemu narodu; kajti s Prešernom bomo vedno znova spoznavali, da nikakor ne gre zanemarjati kulturne zakladnice slovenskega naroda. Že sama misel na Prešerna nam to narekuje.

O. M. Polley umrl

Povsem nepričakovano je pred kratkim umrl Otto M. Polley. Ta vest je močno pretresla koroško kulturno javnost, saj je Koroška s smrtjo O. M. Polleya izgubila eno izmed najimpozantnejših kulturnih osebnosti.

Otto M. Polley je več let bil vodja kulturnega oddelka pri koroški deželni vladi. V njegovem času je prišlo do prenove deželne galerije, ustanovitve glasbene šole in do priprav za ustanovitev celovške univerze.

Otto M. Polley pa je bil tudi ena izmed pomembnih literarnih osebnosti Koroške. Posebno se je uveljavil s svojo liriko, pozneje pa s proznimi deli, med katerimi je knjiga „Sieben Tage Kärnten — Erzählungen eines Landes“ doživela več naklad. Polley se je uveljavil tudi kot dober poznavalec romanskih jezikov.

Otto M. Polley je umrl v 74. letu starosti, njegova literarna zapuščina pa bo v koroški kulturni zgodovini našla vidno mesto.

Ob slovenskem kulturnem prazniku

vabimo na

proslavo v počastitev 200-letnice rojstva

Urbana Jarnika

ki bo v sredo 8. februarja 1984 ob 19. uri v javnem studiu Koroškega radia (Sponheimerstraße 13, vhod s parkirišča).

Sodelujejo:

- dr. Erik Prunč, slavnostni govornik
 - bivši akademski pevski zbor Tone Tomšič „Lipa zelenela je“ pod vodstvom prof. Marka Muniha
 - recitatorska skupina SPZ
- Z udeležbo bomo izpričali našo povezanost z narodno celoto in s slovensko kulturo.

Slovenska prosvetna zveza

ZA SLOVENSKI KULTURNI PRAZNIK

Pevski zbor „Lipa zelenela je“ v Celovcu

Slovenska prosvetna zveza je v spored svoje letošnje prireditve ob slovenskem kulturnem prazniku vključila tudi pevski zbor „Lipa zelenela je“. Iz tozadevnega vabila je razvidno, da pri imenovanem zboru gre za bivše pevke in pevce APZ Tone Tomšič, ki ga je dolga leta vodil Marko Muniha. Skupaj s svojim nekdanjim zborovodjem so se pevci odločili ustanoviti zbor „Lipa zelenela je“ in v le-tem nadaljevati z gojitvijo zborovske kulture.

Svojo odločitev za nastanek pevskega zbora „Lipa zelenela je“ ustanovitelji med drugim utemeljujejo takole: Najprej je treba vedeti: po pevskega zborovskega sodelovanju in sodoživljanju ostane svojevrsten, topel in trdovraten občutek tovarištva in pripadnosti. Kolikor podjetnejše je bilo delovanje, kolikor globlje doživljanje je obrodilo, toliko toplejši in trdnejši ostaja občutek pripadnosti. Ker je umetniški vodja po naravi stvari pogonska os zborovskega delovanja in uspevanja, ostane, če je bil „pravi“, tudi skupni imenovalec opevanega občutka. Občutka samemu je proročno, da vabi spet vkup. APZ Tone Tomšič je eden od zborov tiste podjetne vrste. Marko Muniha je eden od „pravih“ zborovodij v zgodovini APZ. Mi pa smo približno tisti rod povojnih apezejevcev, ki se

je „vrtel“ okrog Marka in se še vrti. Nič posebnega. Pač, nekaj je vsaj za zdaj posebno; nabralo se nam je toliko tistega občutka, ki vabi vkup, in uspelo nam ga je tako ubrati, da nam je — lipa ozelenela...

Že dejstvo, da gre za bivše pevce APZ, in da ga vodi Marko Muniha, že samo po sebi obeta, da bomo imeli priložnost doživeti enkratni kulturni užitek. To obeta tudi sporedne pesmi, s katerimi bo zbor „Lipa zelenela je“ v Celovcu nastopil. V le-tem gre za umetne in narodne pesmi kot so Lipa zelenela je, Pojdam v Rute, Polka je ukazana, Venci beli, Teče mi vodica in druge. Čeprav je spored gostujočega zbora harmonična celota, bo nekatere točke izvajal tudi v sestavi kvarteta in instrumentov, kar bo poslušalcem dalo še dodatnega glasbenega užitka. Tako bomo v sredo slišali tudi bordunske citre, trstenke in žveglo ter glas pojoče žage.

Ob tej priložnosti pa seveda želimo opozoriti, da bosta na sporedu tudi recital in slavnostni govor. S prvim bo nastopila recitatorska skupina SPZ in dr. Erik Prunč, ki bo nastopil kot slavnostni govornik. Oboje — recital in govor bosta namenjena počastitvi 200-letnice rojstva Urbana Jarnika, celotna prireditve pa slovenskemu kulturnemu prazniku — 8. februarju.

OB 200-LETNICI ROJSTVA URBANA JARNIKA

Oživimo spomin nanj!

Slovenska prosvetna zveza je v središče svoje prireditve ob slovenskem kulturnem prazniku postavila Urbana Jarnika, čigar dvestoletnico rojstva letos praznujemo. Urbana Jarnika, rojenega pri Nadižarju na Potoku pri Štebnu v Ziljski dolini, slovenska kulturna zgodovina pozna in ceni kot pesnika, jezikoslovca, zgodovinarja, narodopisca in delavca za versko, umsko in gospodarsko izobrazbo koroških Slovencev. Kot duhovnik je služboval v Celovcu in župnijah danes povečini že ponemčene celovške okolice. Umrl je leta 1844 kot župnik v Možberku.

V svojem času je bil Urban Jarnik na Koroškem in Slovenskem priznan strokovnjak za jezikoslovno, narodopisno in zgodovinska vprašanja. Pismeno in ustno je bil povezan z uglednimi sodobniki, na primer z Vodnikom, Kopitarjem, Slomškom in Prešernom.

Z vsem svojim delovanjem na Koroškem si je prizadeval, da bi vrnil Slovincem čast in spoštovanje, kot je sam zapisal v nekem pismu. To je tudi glavni motiv za njegovo sodelovanje pri koroškem časopisu Carinthia, kjer je objavljala pesmi in druge prispevke, med njimi I. 1826 znamenito razpravo o germanizaciji na Koroškem. V njej je s pomočjo krajevnih in ledinskih imen dokazoval, da so nekoč Slovenci živeli na vsem ozemlju Koroške in Štajerske. Razmišljal je o družbenih vzrokih asimilacije in opozarjal na veliko kulturno škodo za Koroško, če bi Slovenci ne ohranili svojega jezika. Kot jezikoslovec je mnogo prispeval k poenotenju slovenskega knjižnega jezika. Zanimivo je tudi, da je bil prvi, ki je za naš jezik dosledno uporabljal tudi v nemščini naziv „slovenisch“ namesto „windisch“ in „krainerisch“.

Njegova bogata dejavnost je dovolj velik povod, da oživimo spomin nanj.

T. D.

6

Temeljnih jezikovnih pravil so ga naučili v osnovni šoli, a tudi kasneje šolanje njegove govorice niso sprostile, kakor to zatrjuje. Iz nemega kmečkega človeka, katerega najbolj pogosta govorica je bila pogovor s samim seboj, je našel pot s pripovedjo o samem sebi, svoji družini in ljudeh svoje domače vasi. Obenem se je znašel v spopadu s svojim očetom, kmetom iz Koroške. Jeziki so duše: Sprachen sind Seelen, je zapisal.

Le razmislek, bo takale misel proniknila v duše, kadar gre za različno govorico. Pa vendar, mladi pisatelj je to natisnil v razprtem tisku na šestindvajseti strani svojega drugega romana (Der Ackermann aus Kärnten, 1980).

Ko pripoveduje o gluhonemi domači dekli, sporoča, kako ta prebira sporočila drugih le iz ustnic, a se zna pogovarjati z živino, domačimi živalmi, pa čeprav je njen človeški jezik okrnjen, brez domišljije in v navadnem občevarju razume le preproste stavke.

Pisatelj Josef Winkler izhaja iz gornjekoroške vasi Kamering (blizu Spittala in Paterniona). Piše kakor da bi se zagnal, razpisal z enim samim zamahom: Wenn ich an der Schreilmaschine sitz, ich schreibe

blind: Če sedim za pisalnim strojem, pišem na slepo. Pripoved teče izprepletena, življenjepisna, brez poglavij, ki se odpirajo pred bralcem le mimogrede v plasteh in slo-

ROK ARIH

Pripovedi o odstranjujočih in odmirajočih vaseh

jih. Gre za sporočilo o doživljanju v otroštvu in v mladosti (r. 1953).

V ospredju izza družine osvetljuje panoramo vasi in to do posameznih hišnih števil, od ena do trideset, iz več zornih kotov, čeprav to ni kronika, temveč nekaj bolj izprepletenega.

Zdi se mi, da je hud sunek sprožil pisateljev prvi boleči odziv. V vseh treh romanih se kar naprej vrača k samomorilski smrti svojih dveh otroških, deških prijateljev, sedemnajstletnega Jakoba, vajenca pri zidarjih. Prvič se je izpovedal v romanu Menschenkind: Človeški otrok (1978). Tudi zatem se še vrača k vzrokom za zgodnji odhod svojih prijateljev s tega sveta, vrta vase in v svoje kmečko okolje, a dodaja, da sta prijatelja poznala tudi še svet novih delovišč. Išče po vzrokih v družini, v vasi, v nepoučenosti, robotosti, spolni popačenosti, nazadnjaštvu sploh, ki ga pod-

pira duhovnik in njegovo ravnanje, s katerim ohranja kmetstvo v zavestiti, da so stvari, o katerih ne kaže spregovoriti in jih je treba zamolčati. Spet in spet se vrača k mrtvi-

ma prijateljema, k množici suicidov na koroški vasi. Ein bäuerliches Trauerspiel: Kmečka žalostna imenuje to tankočutno stezo v svoji pripovedi spovedi.

Žal potrjujejo pisateljeve zaznave in grozo tudi statistika. Članek „Čisto navadna smrt, smrt mladih“ (Die Presse, 1983) govori o čudnem pojavu in zatrjuje, da je Koroška s Štajersko prekosila zvezno glavno mesto pri številu samomorov. Za vzroke navajajo izvedenci socialne stiske ljudi in da je tega največ pri bajtarjih (Häuslbauer).

Razumljivo, da pisatelja zanima jo čustvena območja pri človeku in da se ne more zadovoljiti le z razgledom na zunanje družbene okvire, čeprav tudi teh mladi Winkler v svojih pripovedih ne zanemarija, temveč jim poišče vselej boljše, a vselej tudi ne docela zadovoljivo predstavitev. Reklji smo, da ne piše vaške kronike, ne le svojega in svoje družine življenje-

pisa, pa čeprav najdemo med sestavinami tega v romanu v obilju. Sam pravi, da je vas K. izumirajoča vas: K. ist ein aussterbendes Dorf (Der Ackermann aus Kärnten. Živ-

ljenje, nam sporoča, te vasi, se je v pisateljevi notranjosti zgrbančilo v grozljivi gnojni tvor (Muttersprache) in vas sama se je stisnila v eno samo gnilo žitno zrno (Der Ackermann aus Kärnten).

V znanem delu izpovedi prevladujejo temne, prav mrtvaške barve, pripoved in podatki o samomorilcih, mladih in starih, opisi smrti na kmetih, babice, deda, doslužnega hlapca Maierja. Ob preminulem se zbera hlapci in dekile in soseščine. O tej smrti TV ne bo poročala, hlapec ni niti predsednik republike, ne minister in niti ustvarjalec ali poustvarjalni umetnik. Vse življenje je le delal na poljih in je našel med vprežnimi konji boljše prijatelje kakor med ljudmi.

Medtem ko nas spominjajo označitve in opisi človekovega odnosa do domačih živali Prežihju bližnjih zaznav, nas navaja opis hlapčeve smrti na Prežihovo zgodnjo upodobitev smrti narodnega pevca in

citrarja v hlevu (Iz našega življenja, II, 1912) in pa črtice Poslednji pot (1910) z zelo skromno varianto motiva doslužnega hlapca, „hlapca Jerneja“. Naj si dovolimo pri našem natančnejšem pregledu še neke vrste raztelesenje pisateljevega besedila, da bomo tako boljše doumeli sorodnost in bližino izražanj enega in drugega, pa tudi neke vrste robotno izražanje, kar so pri Prežihu na začetku kritiki zavračali, njegov — posplošeno in nenatančno označeno — „naturalizem“. Tedaj tisti sloj in tiste slogovne sestavine, ki dopuščajo neko podmeno s prisposodbo, da sta oba pisatelja tako rekoč iz iste „krvne grupe“. Mislil namreč, da poteka pri obeh, pri našem samorastniku kakor pri mladem Korošču nemške materinščine stvarjalni postopek podobno, neposredno (naravno) in ne posredno po domišljiji izbiri. Tako naletimo pri obeh pisateljih na združevanje različnih čutnih zaznav (strokovno: synestezije). Zdi se nam, da je recenzent Helmut Schödel (Die Zeit) lepo opozoril, kako Winkler „ne napada le ušes, temveč tudi nos svojih bralcev“. Stalno je vonjati v njegovih romanih gnoj iz hleva, zemljo, delo, celo kadijo ob praznikih in podobno.

(Nadaljevanje v prihodnji številki)

40-letnica smrti narodnega heroja Matije Verdника-Tomaža

V mrzlih zimskih dneh meseca januarja leta 1944 so Nemci napadli partizansko skupino, ki je šele nekaj dni popreje prišla v novozgrajeni bunker v vzhodnem predelu Mošenika pod Golico v Karavankah. Pri umiku je bil težko ranjen koroški partizan in aktivist Matija Verdnik-Tomaž, poznejši narodni heroj.

Deset ur je trajal transport težko ranjenega v dolino, kjer so končno našli pri Mostečnikovih na Bistrici varno zatočišče. Čeprav je bila dana zdravniška pomoč, partizan zdravnik Mirko Kmet mu je skušal rešiti življenje, vendar vse prizadevanje je bilo zastonj. Tomaž je umrl v težkih mukah 2. februarja 1944.

Veliki revolucionar Matija Verdnik-Tomaž je bil sin koroških staršev iz Bistrice v Rožu, ki so živeli na Javorniku. Tomaž je bil sicer rojen v Sloveniji, vendar se je čutil zelo navezanega na Koroško, kjer je imel mnogo sorodstva in prijateljev.

Zivljenjska pot Matije Verdnika je bila težka pot revolucionarja. V času nemške fašistične okupacije Jugoslavije se je uprl s tovariši in s puško

v roki nastopil boj proti nečloveškemu in brutalnemu okupatorju, ki je hotel uničiti slovenski narod in ves svobodoljubni svet. Prvi ognjeni krst je doživel 20. februarja 1942 v bitki na Stolu, kjer je bila takrat požgana Prešernova koča. Ze takrat je Matija Verdnik-Tomaž razmišljal o tem, da bi se s soborci umaknil na koroško stran, vendar to takrat ni bilo mogoče, kajti tudi s koroške strani so prodrali Nemci.

Le malo kasneje je Tomaž navezal stike z znanci in sorodniki na Koroškem ter preko njih našel zanesljive ljudi, ki bi bili pripravljeni sodelovati s partizani. In tako je prišel preko Karavank na Koroško in začel utirati pot partizanskemu narodno osvobo-

dilnemu boju na zapadnem delu Koroške.

Pri Mostečnikovih je bila prva postojanka. Preko njih je vzpostavil stike z zavednimi družinami v Rožu in še preko Drave na Gurah. Pri Permožovih je nastal prvi odbor Osvobodilne fronte v Rožu. Ena največjih partizanskih akcij je bila, vsekakor v noči od 17. na 18. maj leta 1943, ko je Gorenjski odred, na pobudo Matije Verdnika-Tomaža, vdrl na Bistrico in onesposobil tovarno akumulatorjev in zažgal žago. Odred je ob tej priložnosti tudi osvobodil 40 mladincev iz Ukrajine in Rusije, ki so bili na Bistrici na prisilnem delu. Ta vojaška akcija na samem ozemlju tisočletnega „Reicha“ je močno navdušila prebivalstvo in opogumila ljudi, da je na območju Roža bilo ustanovljenih kar 20 novih odborov OF in da se je protifašistično gibanje razširilo prav do Beljaka in Celovca.

To je v kratkih obrisih zgodovina protifašističnega boja našega ljudstva v Rožu, za katerega je imel največ zaslug Matija Verdnik-Tomaž.

Na sveškem pokopališču so poleg Matije Verdnika-Tomaža našli tudi njegovi tovariši poslednje počivališče. Zveza koroških partizanov je tem junakom postavila lep spomenik, ob katerem je vsako leto spominska proslava. V nedeljo se bomo ob 40-letnici smrti narodnega heroja Matije Verdnika-Tomaža in njegovih tovarišev spet zbrali na sveškem pokopališču in obudili spomin na tisti težki čas, ko je bil slovenski narod in z njim ves miroljubni svet obsojen na suženjstvo in smrt. Številne žrtve naših partizanov niso bile zastonj. Mnogi spomeniki širom Koroške pa naj nas spominjajo, da se kaj takšnega ne sme nikdar več ponoviti.

Svatne pri Šentjakobu v Rožu

Kmalu za Martinjakovim Šimijem nas je za vedno zapustil tudi Jozef Serajnik iz Svaten. Svoje zadnje počivališče je našel na šentjakobskem pokopališču, kjer se je od pokojnika poslovila velika množica ljudi in mu tako izkazala poslednjo čast in pa tudi zahvalo za vse kar je storil v narodovo dobrobit.

Ze v mladih letih je po smrti očeta moral prevzeti kmetijo, ki jo je vodil več kot pol stoletja. V ljudski šoli v Šentpetru so ga navdušili za branje knjig, kar mu je zelo koristilo v življenju, saj je bil zelo razgledan in podkovan na vseh področjih — v zgodovini, literaturi... Kot potomec Serajnikovih, ki jih poznamo iz Miklove Zale, je bil zelo povezan s to ljudsko igro. Ne samo, da je njegova hčerka igrala Zalo, tudi drugače je imel poseben odnos do te igre — dal je vedno svojo hišo na razpolago za vaje itd. Kot je Serajnik v Miklovi Zali s svojimi najbližjimi sosedi Miklom, Strelcem in drugimi skrbel za svoje ljudstvo, da se reši turškega suženjstva, tako je to Jozef Serajnik pokazal tudi pri najnovejšem vdoru sovražnikov s severa, skrb za svoje ljudstvo in pridno pomagal pri upor, da se prežene sovražnik iz dežele. Tako se je v zadnji vojni ponovila zgodba izpred stoletij in spet so bili Serajnik, Strelcec, Mikl in drugi tisti, ki so se pri nas v Rožu uprli in slednjč zmagali.

Čeprav so v Rožu vedeli za protifašistično organizacijo, jo sovražnik ni mogel odkriti, kar je prepričljiv dokaz, da so podtalno organizacijo vodili pametni in izkušeni ljudje. Če pride pogovor na Serajnika v Svaten, se nehote spomni na staro povest Miklove Zale in na tiste srčne vaščane iz Svaten, ki so v zadnji vojni uspešno tvorili „rezistanso“. Ob izgubi Jozefa Serajnika, ki se je vse svoje življenje razprodajal za svoje ljudstvo — bil prosvetaš, zadržnik in dober sosed — se nam krči srce, da

nas je prežgodaj zapustil in tako zarezal rano, ki jo bo le težko zaceliti. Vedno veseli družabni Jozef nas je zapustil v 76. letu starosti. Vsi, ki smo ga poznali, se z žalostjo v srcu poslavljamo od dragega tovariša, ki je v najtežjem času tvegalo svoje življenje zato, da smo danes svobodni in rešeni pred temo, ki nam je grozila, da nas uniči. Zato bomo Jozefa Serajnika ohranili v častnem spominu. Ženi in otrokom ob težki izgubi izrekamo naše globoko sožalje.

Podpora nogometašem

Direktor tovarne celuloze na Reberci dipl. inž. Feliks Wieser je predstavnikom Slovenskega atletskega kluba — športnemu referentu Albinu Waldhauserju in tajnici Edi Velik — pred dnevi podaril nogometne žoge z željo, da bi jih nogometaši SAK dobro uporabili v prihodnji nogometni sezoni. Žoge je izročil v imenu direktorja Franci Rozman. Zastopnika SAK sta obljubila, da bo SAK napel vse sile v zadovoljstvo slovenskega športa na Koroškem.

OBJAVA

Po odloku Deželnega šolskega sveta je na dvojezični Strokovni šoli za ženske poklice zavoda šolskih sester v Št. Petru pri Št. Jakobu v Rožu

vpisovanje v

1. razred 3-letne strokovne šole za ženske poklice in v
1-letno gospodinjstvo šolo
od 13. do 29. februarja 1984.

Formularje za vpis lahko dobite že sedaj v šolski pisarni. Izpolnjene tiskovine je treba na šoli oddati najkasneje do 29. februarja 1984. Priložiti morate polletno šolsko obvestilo v originalu ali od šolskega ravnatelja potrjen prepis.

Prijave so možne osebno v šolski pisarni ali po telefonu štef. 0 42 53 - 343.

Pogoj za sprejem v oba tipa šole je uspešno opravljen 8. šolska stopnja in delno znanje slovenščine.

Za sprejem v 3-letno strokovno šolo pa je poleg tega še potreben pozitivno opravljen pedagoško-psihološki test, ki bo na šoli 6. julija. Za obisk 1-letne gospodinjstve šole ta test ni potreben.

Vodstvo šole

Spominjamo se Julija Kugyja, gorskega poeta in odkritelja Julijskih Alp

Jutri bo minilo 40 let, ko je ugasnilo življenje gorskega poeta, botanika glasbenika in najboljšega planinskega pisca dr. Julija Kugyja.

Rodil se je leta 1858 v Gorici, živel pa je v Trstu in tam tudi umrl. Kot gornik in pisec si je postavil trajen spomenik kot odkritelj Julijskih Alp. Kugyjevi predniki so bili slovenskega rodu, to je tudi sam priznal, ko je dejal „Nur der Abstammung nach bin ich ein Windischer“. Čeprav je zrased v nemškem kulturnem krogu, je bil bolj svetovljan, Evropejec, kot Nemeč.

Kugy je živel v dobi, ko je bila hoja z vodniki po gorah nekaj samoumevnega. Z njimi je izvedel okrog 50 plezalnih vzponov prve vrste in še celo vrsto drugih. Spremljali so ga samo prvovrstni vodniki domačini. V svojih spisih jim je dal vse priznanje in s tem pokazal tople odnos. Prav posebno je cenil nadarjenega plezalca Andreja Komaca iz Trente, s katerim je Kugy osvojil najtežje stene Julijskih Alp. Poleg slovenskih vodnikov so ga spremljali tudi nemški, italijanski in furlanski.

Kot odkritelj Julijskih Alp, katerih prebivalci so Slovenci, je bil seveda soočen z imenoslovjem tega področja. Imena gora je zapisoval, kakor je kot nemško šolan človek slišal in razumel. Bil je nasprotnik tistih, ki so ponemčevali slovenska gorska imena. Zanj so bila važna gorska in ledinska imena, kakor jih je tedaj slišal med ljudmi. Sam pravi v uvodu svoje knjige „Pet stoletij Triglav“ med drugim: „... Gotovo je že splošno znano, da povsem spoštujem imena, ki so nastala v ljudstvu. Ta so zame edino odločilna, pravilna in jih ne smemo spreminjati. Zato sem se kajpak potrudil, da so slovenska (namesto slovenska, je uporabljal besedo slovenska) imena navedena natančno tako, kakor se glasijo v izvornem izgovoru, v njihovem pravilnem slo-

vanskem zapisu...“ Kugyju gre tudi zahvala, da je v nemško alpinistično literaturo uvedel nekatera slovenska imena, kakor jih je tedaj slišal med ljudmi.

Dr. Julij Kugy je imel veliko zaslug, da je svet spoznal Julijske Alpe in njih prebivalce Slovence. Kugy je bil torej tisti, ki je v svojih zapisih uporabljal avtohtona, to je slovenska gorska in ledinska imena in s tem zavrl tedanji trend ponemčevanja slovenskih gorskih imen. Tipičen primer, kar se ne bi smelo zgoditi, je gora v Julijskih Alpah z imenom Črna prst. Kugy jo je imenoval Črna Prst (malo popačeno sicer, kar pa ni tako hudo), v nemških zemljevidih pa je označena kot Schwarz Finger, kar je seveda velik nesmisel.

Slovensko ljudstvo, predvsem planinci, so temu velikemu prijatelju slovenskih gora in prebivalcev iz hvalečnosti za njegovo poštenost in pravičnost postavili v Trenti, v bližini izvira Soče, leta 1953 mogočen spomenik.

In ker je letos 40-letnica smrti tega velikega moža, bo v koprodukciji med RTV Ljubljana in ORF nastal tridelni TV film o življenju dr. Julija Kugyja. Film je režiral Marjan Ciglič iz Kranja. V njem bo igral glavno vlogo koroški igralec Manfred Luderer.

Menjava denarja

Stanje v četrtek 2. februarja 1984

Za 100 din dobite	12.50 šil.
Za 100 din plačate	15.50 šil.
Za 100 lir dobite	1.11 šil.
Za 100 lir plačate	1.20 šil.
Za 100 mark dobite	695.00 šil.
Za 100 mark plačate	711.30 šil.

PRIREDITVE

Ob 90-letnici rojstva
Prežihovega Voranca

PUNT Koncert in recitativ KPPZ

- v nedeljo 5. februarja 1984 ob 19.30 uri v kulturnem domu v Šentjakobu v Rožu. Prireditelj: Slovensko prosvetno društvo „Rož“ v Šentjakobu v Rožu
- v nedeljo 12. februarja 1984 ob 19.30 uri pri Miklavžu v Bilčovsu. Prireditelj: Slovensko prosvetno društvo „Bilka“ v Bilčovsu

Krščanska kulturna zveza in Mohorjeva založba vabita na

PRIREDITEV OB SLOVENSKEM KULTURNEM PRAZNIKU

v petek 10. februarja 1984 ob 19. uri v Slomškovem domu, 10.-Oktober-Straße 25 v Celovcu. Spored: Knjiga — spremljevalec skozi življenje — predsednik KKZ dr. Janko Zerzer predstavi knjige „Po starih koroških cerkvah“ — dr. Marjan Zadnikar. Podelitev literarnih nagrad iz natečaja Mohorjeve družbe — Horst Ogris. Spored bo popostril MoPZ „Kraj Matjaž“ iz Libuče pod vodstvom H. Košutnika.

CELOVEC

KONCERT

znanega slovenskega kantavtorja, zmagovalca slovenske popevke 1982 in avtorja dveh LP plošč —

Marjana Smodeta

bo v četrtek 9. 2. 1984 ob 19. uri v prostorih Mladinskega doma SSD, Mikschallee 4
Prireditelj: Zveza slovenske mladine

PLIBERK

Veseloigra „ČEVĽJAR BARON“

v nedeljo 5. 2. 1984 ob 19.30 uri v farnem domu v Pliberku. Gostujejo igralci SPD „Srce“ iz Dobrle vasi.
Prireditelj: Farna mladina v Pliberku

RADIŠE

8. RADIŠKI PLES

v soboto 4. februarja 1984 ob 19. uri v kulturnem domu na Radišah.

Igrajo:
Fantje iz Podjune

ZELEZNA KAPLA

Ob slovenskem kulturnem prazniku

KULTURNI VEČER

v petek 10. februarja 1984 ob 19.30 uri v farni dvorani v Zelezni Kapli. Sodelujejo: Kvartet graških študentov — Oder mladje s predstavo „Mali strah Bav bav“ — MePZ SPD „Zarja“ in člani dramske skupine.

PLIBERK

Slovenski film BITKA NA NERETVI

v soboto 4. februarja 1984 ob 19. uri v kletnih prostorih Posojilnice Pliberk. Film bo predvajal Vanč Hanin. Prireditelj: Slovensko prosvetno društvo „Edinost“ Pliberk

PREŽIHOVA ŠOLA

Klub Prežihov Voranc vabi na prvo predavanje v okviru „Prežihove šole“: 12. februar 1934 in njegov odziv v takratni slovenski politiki na Koroškem v petek 10. 2. 1984 ob 20. uri v Klubu Prežihov Voranc, Celovec, Benediktinski trg 5.
Predavatelj: dr. Mirko Messner

GLOBASNICA

FILMSKI VEČER

v petek 3. februarja 1984 ob 20. uri v gostišču Juena v Čepičah. Amaterske filme predvaja Janez Elbe iz Globasnice. Prireditelj: SPD „Edinost“ v Štebnu

SVEČE

PUST S KOČNO

v soboto 4. februarja 1984 ob 20. uri pri Adamu v Svečah. Sodelujejo: sveška filharmonija, ženski orkester „Madame Kočna“, „Rock Kočna“ in „Sketch Kočna“.
Prireditelj: Slovensko prosvetno društvo „Kočna“ v Svečah

ŠENTPRIMOŽ

12. PLES „DANICE“

v soboto 11. februarja 1984 ob 19.30 uri v kulturnem domu Danice v Šentprimozu.

Igra Planinski sekstet, na programu pa je še vrsta presenečenj. Prisrčno vabljeni!

Prireditelj: Slovensko prosvetno društvo „Danica“ v Šentvidu v Podjuni

Bogo Gorjan šestdesetletnik

Med tiste, ki jih smemo imenovati prijatelje koroških Slovencev, saj so s Koroško in njenimi ljudmi najtesneje povezani ne le po svoji poklicni dolžnosti, marveč predvsem tudi osebno, čustveno, štejemo tudi Boga Gorjana.

Svoje stike s Koroško, ki jih je navezal med narodnoosvobodilno borbo, ko je bil med drugim namestnik komisarja Koroške grupe odredov, je tovariš Gorjan po osvoboditvi razvijal še naprej in jih utrjeval. Kot član osrednjih forumov borbevskih organizacij Slovenije in Jugoslavije vzdržuje stalne stike z Zvezo koroških partizanov. Z živim zanimanjem spremlja in podpira prizadevanja za ohranitev in širjenje tradicij protifašističnega boja med koroškimi Slovenci; v tem okviru mu je zelo pri srcu tudi Koroški partizanski pevski zbor — njegovi redni obiski pri zboru med letnimi seminarji v Strunjanu o tem dovolj prepričljivo govorijo.

Zvest idealom protifašističnega boja, pa tovariš Gorjan pri vseh svojih dejavnostih posebno pozornost posveča utrjevanju prijateljskega sodelovanja med narodi in tukaj zlasti razvijanju stikov med organizacijami bivših protifašističnih borcev in žrtev fašizma. Prav njemu gre velika zasluga, da se predstavnik borbevskih organizacij iz treh sosednjih držav — Avstrije, Italije in Jugoslavije vsako leto zberejo na skupnem, zdaj že tradicionalnem srečanju, da medsebojno izmenjajo izkušnje, svareče opozorijo na nevarnosti zopetnega oživiljanja nacistične in fašistične miselnosti ter povzdignejo svoj glas za enakopravno sožitje med narodi v miru in svobodi.

Tovariš Gorjan je te dni dopolnil šestdeseto leto življenja in mu ob jubileju iskreno čestitamo tudi mi z najboljimi željami za bodočnost!

CELOVEC

SLIKARJA

Benetik in Aton

VABITA NA

OTVORITEV RAZSTAVE PLASTIK, SLIK IN RISB

v ponedeljek 6. 2. 1984 ob 19. uri v Mladinskem domu Slovenskega šolskega društva, Celovec, Mikschallee 4.
Razstava bo odprta do 11. 2. 1984 vsak dan od 10.—17. ure.
Na razstavi bodo tudi na razpolago katalogi, ki jih lahko naročite pri pripravljalnemu odboru Koroških kulturnih dni ali pa pri Slovenskem znanstvenem inštitutu, Bahnhofstraße 38/II, poštni predal 409, 9021 Celovec.

Občni zbor Kluba slovenskih študentov v Celovcu

Pretekli petek se je v prostorih Kluba Prežihovega Voranca vršil redni občni zbor Kluba slovenskih študentov v Celovcu. Predsednica Tatjana Messner-Zeichen je v svojem poročilu ugotovila, da ni potrebno razpravljati o smislu ali nesmislu take organizacije, kajti slej ko prej je na vsaki univerzi važno, da imajo slovenski študentje zajamčeno svoje lastno zastopstvo. KSŠC se zaveda, da z ozirom na majhno število slovenskih študentov ne more delovati na isti osnovi, kot Kluba v Gradcu in na Dunaju, kjer študente združuje že sama geografska oddaljenost od domačega kraja. KSŠC si je postavil za glavno nalogo, da bo, predvsem na univerzi, opozarjal javnost na problematiko koroških Slovencev.

Občnega zbora so se udeležili tudi zastopniki NSKS, ZSO, KSŠSD in KDZ. Izvoljen je bil sledeči odbor: predsednik Branko Kolter, podpredsednik Mirko Štukelj, tajnik Vincenc Gotthardt, namestnica Iris Geyer in blagajnik Valentin Čertov.

Občni zbor je sklenil tudi tiskovno izjavo, v kateri obsoja Haiderjeve napade na obstoječo manjšinsko šolstvo in poziva vse demokratične deželne stranke, da se od tega jasno distancirajo. Nadalje se Klub zavzema za ustanovitev javne dvojezične ljudske šole v Celovcu. Soglasno s osrednjima organizacijama ugotavlja, da člen 7 avstrijske državne pogodbe tudi po treh desetletjih še zdavnaj ni izpolnjen.

Gostovanje mladinske gledališke skupine

V soboto in nedeljo je na Koroškem — v Šentprimozu — v organizaciji SPD Danica in SPD V. Poljanec in v Bilčovsu v organizaciji SPD Bilka — gostovala mladinska gledališka skupina Kulturnega društva „Vesna“ iz Križa pri Trstu.

Kar so ti mladi umetniki pokazali na obeh prireditvah je bilo nekaj posebnega in edinstvenega. Ob glasbeni spremljavi so uprizorili delo „Vaje v slogu“ Raymonda Queneauja. Tu gre za zgodbo v avtobusu, kjer posamezni igralci demonstrirajo svoje izrazne sposobnosti ali bolj po domače povedano: igralci vsak po svoje podoživljajo isti dogodek, in to sproščeno iz besedami in mimiko ter ob spremljavi glasbe. Res užitek je bilo občudovati mlade igralce, ki so vsak po svoje podoživljali zgodbo v avtobusu, tako v

vlogi filozofa, jecljača, super hitrega pripovednika... in nazadnje v vlogi domačina v domačem narečju. Tu so imeli posamezni člani skupine možnost sprostiti se in pokazati, kako se lahko ena in ista zgodba „proda“ gledalcem. Čeprav je bila predstavitev tega dela nekaj novega in nenavadnega, kar po navadi naleti na odpor, tega tokrat ni bilo. Gledalci so bili navdušeni in mlade umetnike nagradili z dolgotrajnim aplavzom. Tu gre res za odličnega igralca, ki obehta velike uspehe v bodočnosti. V Bilčovsu so na gostovanju sodelovali tudi domači pevci „Bilke“, pod vodstvom Urha Kassa.

Gostovanji te mladinske gledališke skupine je posredovala Slovenska prosvetna zveza, ki se zelo prizadeva za boljše kulturno povezavo s Slovenci v Italiji.

Pred 25 leti je umrl J. F. Perkonig

Prihodnjo sredo bo minulo 25 let, odkar je umrl koroški pisatelj Josef Friedrich Perkonig, ki sodi med najvidnejše predstavnike koroške oz. avstrijske književnosti. Josef Friedrich Perkonig je veljal tudi za pisatelja sporazumevanja med obema narodoma v deželi. Že v času nacizma se je zavzemal za koroške Slovence in se odločno postavil proti nasilnemu izseljevanju slovenskih koroških družin z njihove rodne zemlje.

Svoj strpnost odnosi do slovenskih sodeželanov je Perkonig izpričal tu-

di v svojih literarnih delih, v katerih je večkrat opisoval lik koroškega Slovenca kot na primer v eseju „Koroški Slovenec“ in v knjigi „V jutranji zarji“. J. F. Perkonig se je udeleževal tudi kot prevajalec iz slovenske književnosti. Tako je bil tudi posrednik slovenske literature v nemški kulturni prostor. Zato je tudi povsem razumljivo, da je njegov roman „Ugrabljena strd“ doživel prevod v slovenščino, kar je z velikim občutkom opravil slovenski pisatelj Rok Arih, izdala pa Slovenska prosvetna zveza.

Mešani pevski zbor Podjuna - Pliberk na obisku v Kamniku

Staro mestoce pod planinami je v petek 13. januarja, v hladnem razpoloženju zimskega časa pričakovalo lep, topli večer. Veselilo se je obiska, ki ni bil naključje, srečanja, ki naj bi pomenilo več kot le soočenje dveh kulturnih skupin: pričakovalo je pesem članov Mešanega pevskega zbora Podjuna iz Pliberka, ki so na povabilo Mešanega študentskega pevskega zbora Kamnik prišli pred njegovo občinstvo.

Zamisli, za skupni koncert obeh zborov ni bila nova, saj je kamniški zbor konec lanskega oktobra na ta način že gostoval na Koroškem. Tam smo zažutili ne le nenavadno pokončnost kulturnega ravnanja gostiteljev, kakršno poraja zvestoba slovenskemu narodu, temveč tudi estetsko moč njihovega petja.

Bogatejši za nova spoznanja in doživlja tistega srečanja smo nekaj podobnega želeli posredovati tudi kamniški javnosti, na kar pa ni bilo treba dolgo čakati: pevci Mešanega pevskega zbora Podjuna, ki jih vodi prof. Tone Ivarnik, so naše vabilo z veseljem sprejeli. Dan, ki smo si ga izbrali za skupni koncert, pa je kamniškim pevcem obenem predstavljal tudi preizkus pevskega znanja: dal naj nam bi namreč „zeleno luč“ za udeležbo na tekmovanju odraslih pevskih zborov v Mariboru. Prav to je bilo morda tudi srečno na-

ključje, da so člani ocenjevalne komisije (prof. France Demšar, Stane Habbe in Viktor Miheličič) obenem prisluhnili še pesmi Pliberčanov. Med drugimi pa so srečanju prisostvovali še Samo Vremšak, pevovodja Prvega slovenskega pevskega društva Lira v Kamniku in redni profesor na Akademiji za glasbo, Marko Studen, predstavnik odbora za glasbeno dejavnost ZKO Slovenije in Slovenske pevske zveze, koroški skladatelj Hanzl Artač in pesnica Milka Hartman.

Pevci iz Pliberka so si takoj ob prihodu v Muzeju Zaprice ogledali Sadnikarjevo zbirko, kjer smo jih na kratko seznanili z zgodovino in sodobnostjo Kamnika. Pozna ura prihoda nam sicer ni dovojevala ne pogleda na mesto in njegovo okolico ne sprehoda po kamniških ulicah, vendar gostom to ni skalo razpoloženja.

Kino Dom Kamnik, kjer smo imeli koncert, nas je že pričakoval. Oder se je najprej napolnil s koroškimi „puobi in dečvami“, ki so s seboj prinesli del svojega izročila: zbrani v polkrogu, oblečeni v koroško ljudsko nošo, so nam posredovali del značilnosti vaškega življenja, ki ga ni več. Pri tem se moramo zavedati, da tisto, kar se pri nas, v razmerah matične Slovenije, zgleduje po preteklosti, nima tolikšne moči in vsebinske teže; zvestoba „ljudskemu“ pa je v okoliščinah, ki jim kroji usodo

manjšinska politika, tudi simbol zvestobe slovenstvu.

Njihove pesmi so povezovale misli iz ljudske modrosti, ki jih je Stanko Prek s svojim peresom rešil izginevanja. V njih smo čutili hudomušnost neznanih ustvarjalcev in tokratnih posredovalcev, obenem pa tudi resničnost, ki jo je oblikovala. „Ljubezen in kašelj sta si podobna v tem, da se ne dasta skriti,“ je modroval napovedovalec s sogovornico. Pri tem je morda kdo začutil tudi resnejšo poanto sporočila. Ne gre le za ljubezen do človeka, ki nam je bližje: tudi ljubezen do domovine, do naroda ni mogoče prikriti ali zatreti, če je dovolj groboko pognala korenine. In slovenske pesmi, s katero se ta ljubezen izraža, prav tako ni mogoče ne preslišati ne izbrisati iz spomina. Tudi na Koroškem ne.

Koncert pevecov iz Pliberka ni bil splet Jeremijevih žalostink. Bil je priznanje lepote Koroški (Radovan Gobec — Lepa si Koroška, Rado Simoniti — Podjuna), palela optimizma, radoživosti in preprostih življenjskih vprašanj (Pavle Kernjak — Sem se rajtov ženiti in V Pliberci, v Jarmolci, Rado Simoniti — Kolo) ter simboličnosti (Barčica po morju plava — priredba Ubalda Vrabca in Stevan Mokranjac — Gospodin pamiluj).

Kamniško občinstvo, vajeno kulturnih doživetij, je težko prevzelo in ga navdušilo do tolikšne mere, kot je to uspelo pevcem Podjune: poslušalci niso pričakovali, da od tam, kjer se borijo ne le za slovensko besedo, temveč tudi za človeka, ki ji bo hotel ali upal prisluhniti, lahko pride zbor takšnih pevskih kvalitiet.

AULA SLOVENICA

CELOVEC
PAULITSCHGASSE 5-7

vabi na

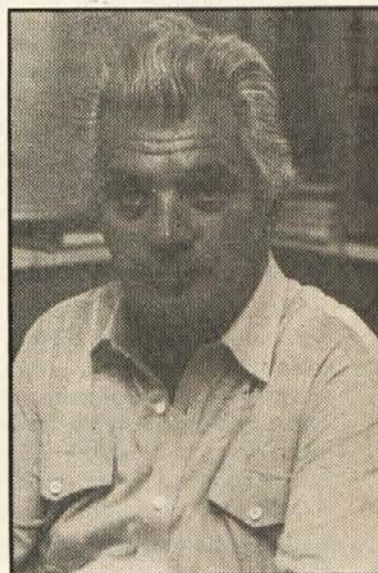
OTVORITEV RAZSTAVE OLJ IN PASTELOV
akademika prof. FRANCETA MIHELICA

ki bo v torek, dne 7. februarja 1984 ob 19. uri.
Razstava bo odprta do 24. februarja 1984, od ponedeljka do petka,
od 13.00 do 16.30 ure.
Prisrčno vabljeni!

H. Hartman šel v zasluženi pokoj

Vodja slovenskih oddaj pri koroškem studiu ORFa Helmut Hartman je s 1. februarjem 1984 šel v zasluženi pokoj. Kot znano, je na njegovo mesto prišel dosedanj urednik Mirko Bogataj, za novega sodelavca slovenskih oddaj pa je bil imenovan Horst Ogris, ki bo z delom v uredništvu slovenskih oddaj pričel sredi marca letos.

Z odhodom Helmuta Hartmana v pokoj se je zaključilo pomembno obdobje v zgodovini slovenskih oddaj koroškega radija, kajti Helmut Hartman je od vsega začetka oblikoval slovenske oddaje celovškega radija, torej že, ko je še britanska zasedbena oblast imela nadzorstvo nad celovško radijsko postajo. Do uvedbe slovenskih oddaj v koroškem radiju je prišlo na pobudo šefa britanske obveščevalne službe g. Geralda Sharpa. Takrat je ta postaja imela tudi petminutna slovenska poročila. To poskusno stanje je trajalo od 6. januarja leta 1946 do 3. marca istega leta. Zanimanje in želja poslušalcev sta privedla do tega, da se je vodstvo slovenskih oddaj kmalu odločilo podaljšati čas slovenskih oddaj. Tako se Helmut Hartman spominja, da so se iz skromnega začetka 5 minut poročila na dan, oddaje širile in od 3. marca 1966 sta bili uvedeni na teden tudi še dve polurni oddaji. Ob koncu leta so slovenske oddaje narasle že na 3 ure in 35 minut na teden in 15. februarja 1947 je bilo na sporedu že 100 slovenskih oddaj. Vročica želja koroških Slovencev, da bi tudi slovenščina dobila odgovarjajoče mesto v radiju, pravi Hartman dalje, je postala tako po uvidevnosti in prizadevanju šefa britanske obveščevalne službe resnica. Težav seveda ni manjkalo, saj je bilo treba zaorati ledino čisto na novo. A idealizem in požrtvovalnost vseh sodelujočih, ki so verovali v uspeh, sta prebrodila vse zahtevne težave.

Ko je leta 1948 celovška radijska postaja spet postala samostojna in je koroška deželna vlada imenovala svojega uradnega zastopnika, vodjo postaje Petra Goritschniga za direktorja, so po demokratičnem načelu o enakopravnosti koroških Slovencev obdržali slovenske oddaje še naprej na sporedu. Od tedaj zavzemajo slovenske oddaje v celovškem studiu 10 do 12 odstotkov celotnega dnevnega sporedu te postaje; mesečno znaša njih oddajni čas okrog 22 ur.

Čeprav je naravno, da slovenska narodna skupnost na Koroškem želi še več oddajnega časa v koroškem studiu, je zasluga Helmuta Hartmana za razvoj slovenskih oddaj neprecenljiva in mu ob njegovem odhodu v zasluženi pokoj izrekamo našo iskreno zahvalo.

Helmutu Hartmanu želimo, da bi zdrav in čil doživel še mnogo let zaslužnega počitka.

Spored je pod vodstvom Janeza Klobčarja nadaljeval Mešani študentski pevski zbor Kamnik. V njegovem programu je težje najti enolno pripoved, saj so morale biti pesmi raznovrstne, da bi zbor z njimi dokazoval obvladovanje raznih stilov petja, obenem pa ima takšno sestavo tudi naš repertoar.

Z dvema pesmima smo posegli v zgodovino ustvarjanja na področju vokalne glasbe (J. Gallus — En ego campana, A. Bruckner Locus iste). Narodnostno vznesen vzklík ob naravnih lepotah Slovenije je posredoval Triglav J. Fleišmana, najtežjo posledico socialnih nasprotij ob prelomu stoletja, izseljevanje, pa Belokranjska deklica B. Habbeja. Tudi kamniški zbor je želel vnesti v večer dinamičnost družabnega plesa, in sicer s Kolom V. Mirka. Z zadnjimi pesmijama (H. Artač — domovina) pa smo opozorili na nedavni začetek sti-

kov med zboroma, obenem pa tudi na zavest, ki nas združuje.

Na koncu pa sta zazveneli še skupni pesmi vseh nastopajočih, koroška narodna Strašno grmi in se bliska in Rož, Podjuna, Zila — Pavla Kernjaka. Skupno petje je simbolično zaključevalo srečanje, ki pa se ob razpoloženju, v kakršnem smo se po neuradnem delu večera razšli, ne da in ne sme zaključiti.

Doživlja tega večera pa ne bi radi ovrednotili le z jezikovnimi merili, saj ne želimo, da bi naše mnenje spominjalo na vznesenost in patos. Zahvale zato ne bomo iskali v besedah: raje se vam bomo zahvalili s ponovnim povabilom, dragi prijatelji s Koroške. Kmalu uporabite svojo popolno palico in spet si bomo lahko rekli brez besed: „Nocoj je bil lep večer.“

Marjanca Fličar

„Prešeren je bil zelo nadarjen“

Blizu magistralne ceste, ki pelje proti Jesenicam in Kranjski gori, nedaleč od odcepa Lesce-Bled, leži v zelenju vas Vrba. Tam se je pri Ribičevih (tako se je reklo pri hiši po domače) očetu Šimnu Prešernu in materi Mini 3. decembra 1800 rodil tretji otrok in prvi sin — France. Bistremu in nadarjenemu dečku so doma namenili drugačno življenje kot so ga bili deležni sami, zato naj bi obiskoval šole. Oče Šimen se je ukvarjal s kmetijo (po velikosti tretji v vasi) in prevoz-

nec leta dobivala oba. Naš je dobil bolj drage kot Scheuchenstuel. Profesorji so rekli: „Scheuchenstuel je prvi v šoli. Bukve naj pa Prešeren, ki je za Scheuchenstuelom, bolje dobi. Scheuchenstuel, če hoče, jih lahko sam kupi.“

Čeprav je dijak France Prešeren prekašal svojega sošolca — seveda tudi odličnjaka — Antona pl. Scheuchenstuela, so v šoli prvo mesto prisojali sinu plemiča in visokega ljubljanskega uradnika in ne slovenskemu

tom Jurijem pa je sila rad obiskoval starega strica Jožeta na Kopanju, strica Jakoba v Borovnici in strica Franca na Savi pri Litiji.

Leta so naglo minevala. Ko je bil France v petem razredu gimnazije, ga je močno pretresla smrt brata Jožeta (bil je v prvem razredu), s katerim sta skupaj stanovala. Po končanem šestem razredu gimnazije je Prešeren nadaljeval študij in se po dveh letih tako imenovane filozofije v jeseni 1821 odpravil na Dunaj. Tam je končal tretji letnik filozofije, nato pa se je vpisal na univerzo, da bi študiral pravo. Kljub materinim solzam se je odločil, da ne bo duhovnik. Sprva mu na Dunaju ni bilo lahko; čeprav je prvo študijsko leto končal z najboljšim uspehom, je že skoraj hotel oditi domov. Toda premagal je domotožje in si tudi gmotno nekoliko opomogel, ko je dobil Knaflevo štipendijo, namenjeno slovenskim visokošolcem. Nekaj časa si je pomagal kot vzgojitelj oz. domači učitelj v zavodu za plemiško mladino.

Ostal je odličen študent, veliko prebiral starejšo in zlasti sodobno svetovno literaturo in od časa do časa tudi veselo tovariševal s svojimi dunajskimi sošolci in znanci. V počitnicah leta 1824 je prvič po odhodu na Dunaj obiskal domovino in domače. Krajši čas je bival v Vrbi, največ pa pri starem stricu Jožetu, ki se je s Kopanja preselil na Ježico pri Ljubljani. V Ljubljani se je veliko družil s prijateljem Andrejem Smoletom in se morda nekoliko več ukvarjal tudi s pesnikovanjem.

Ko je bil še na Dunaju, je pisal staršem pismo, iz katerega je mogoče jasno razbrati, kako trdo se je odločil za svojo pot, čeprav je seveda očitno, da mu je bilo močno žal, ker je razočaral mater. Verjetno ga je mati ob obisku v Vrbi še zadnjikrat poskušala prepričati, da bi šel študirat za duhovnika, vendar je bilo vse zaman.

Vrnil se je na Dunaj in vneto študiral dalje, hkrati pa se je začel vse bolj ukvarjati s poezijo. Zdaj so tudi že njegovi dunajski tovariši dobro vedeli, da piše. Zvezek pesmi je pokazal tedaj zelo uglednemu slavistu, slovniciarju in dvornemu bibliotekarju Jerneju Kopitarju in ta mu je svetoval, naj jih za nekaj časa zapre v predal. O tem je pozneje Prešeren zapisal (v pismu Matiji Čopu leta 1832):

„Kot jurist 4. leta sem pokazal zvezek kranjskih pesmi svojim prijateljem in eden izmed njih, neki Trenc, ki je zdaj blazen, me je pregovoril, da sem jih dal brati formulariju (Kopitarju). V metričnem in jezikovnem pogledu so bile približno take, kakršne so morda Levičnikove kantilene (poppevke, lažje umetne pesmi). Formulirij (oblikovalec čevljarskih kopit — kopitar); v prenesenem pomenu — suhoparen slovniciar) mi je dal dober svet, naj jih pustim nekaj

Strunam

*Strune, milo se glasite,
milo, pesmica, žaluj;
srca bolečine skrite
trdosrčni oznanjaj;*

*Kak bledi mi moje lice,
kak umira luč oči,
kak teko iz njih solzice,
ki ljubezen jih rodi;*

*od želja kako zdihuje,
po nji hrepeni srce,
kak mu je veselje tuje,
kak od sreče nič ne ve;*

*kak s seboj me vedno vleče,
koder hodi, njen obraz,
kak obliče nje cveteče
v srcu nosim vsaki čas;*

*in kak ve, ki bi nje hvalo
rade pele zanaprej,
ak se ne usmili kmalo,
morte utihnit vekomej!*

*Te in take ve nosite
tožbe, strune, tje do nje;
ako morte, omečite
neusmiljeno srce!*

France Prešeren

Prepričani smo, da med vami, mladi bralci, ni nikogar, ki se še ne bi srečal s Prešernovo pesmijo in ki ne bi vsaj nekaj vedel o pesnikovem življenju.

France Prešeren velja za največjega slovenskega pesnika in o njem pravimo, da je s svojo poezijo dvignil slovenski narod med kulturne narode. Umetniška beseda Prešerna in drugih slovenskih pesnikov in pisateljev pa je Slovence spremljala tudi v najhujši dobi naše narodne zgodovine — v narodnoosvobodilnem boju proti fašizmu.

Prav v tistih hudih časih, ko se je naš narod bojeval za svoj obstoj, je bil 8. februar (obletnica Prešernove smrti) proglašen za slovenski kulturni praznik. In od tedaj ta dan vsako leto praznujemo Slovenci vseh narodov, kjer živimo: v Sloveniji, v zamejstvu in kjerkoli drugod po svetu. V to praznovanje se vključujemo tudi koroški Slovenci in s tem prispevamo v skupno zakladnico slovenske kulture.

Ob letošnjem kulturnem prazniku, ki ga bomo obhajali prihodnji teden, objavljamo iz Prešernovega življenjepisa odlomek, ki pripoveduje o pesnikovih mladostnih in študijskih letih.

Prešernov nagrobni spomenik v Kranju

ništvom; bil je napreden gospodar in pri srcu mu je bilo zlasti sadjarstvo. Mati Mina, srčno dobra in dokaj izobražena ženska, je želela, da bi se France pridružil vrsti duhovnikov, ki jih tako v njenem kot v moževem sorodstvu ni bilo malo.

Zato ni bilo naključje, da so komaj osemletnega Franceta poslali k očetovemu stricu Jožetu, ki je kot duhovnik služboval na Kopanju pri Veliki Račni blizu Grosupljeja (pri stricu je živela tudi Francetova babica). Od tam ga je — še ne deset let starega — stric napotil v osnovno šolo (normalko) v Ribnico, kjer je France ostal dve leti in se pripravil za nadaljevanje v Ljubljani. Takoj je bilo očitno, da mu učenje ne bo delalo preglavic; v ribniški šoli so njegovo ime kaj hitro zapisali v „zlato knjigo“ odličnjakov.

Tretji razred normalke je France obiskoval v Ljubljani, nato pa se je v jeseni 1813. leta vpisal na ljubljansko gimnazijo. Kot trinajstletni deček je doživljal zadnje leto mnogo naprednejše francoske vladavine, kot je bila po propadu Napoleonove Ilirije obnovljena avstrijska oblast in z njo Metternichov režim. Dečku niso ostale neznane razlike med enim in drugim načinom vladanja in ta komaj zaznavna otroška spoznanja so morda že porodila tudi prvo nagnjenje k tistemu, kar je svobodnejše, pravičnejše in bolj človeško.

Gimnazijec France je šolanje z uspehom nadaljeval. Sestra Lenka je o svojem bratu menila:

France se je zelo lahko učil. Ko je bil v ljubljanskih šolah, je le enkrat prebral — in znal. Nenavadno hitro je rajtal (računal). Učil se je pa tudi zelo dobro. Zato je konec leta bukve dobival. — Součenca je imel v vseh latinskih šolah iz imenitne ljubljanske hiše, ki se je pisal za Antona Scheuchenstuela in je bil od stanu. V šolah sta se zmeraj preklala za prvenstvo. Bukve sta za ko-

kmečkemu mladeniču. Tako je France že zelo zgodaj občutil družbeno krivico, ki jo je moral trpeti zaradi svojega nižjega stanu.

Jurij Grabrijan je o svojem sošolcu pesniku Prešernu povedal:

Prešeren je bil zelo nadarjen mladenič, najtalentiranejši med vsemi součenci. Bil je lepe nrvnosti; do svojih součencev priljuden, prijazen in postrežljiv — zato smo ga tudi vsi spoštovali in ljubili. Midva sva bila še posebej prijatelja, ker sva oba rada pesmi kovala. Včasih je Prešeren kako mogoče slovensko v nemško prestavil.

Počitnice je France ponavadi preživljal doma, v Vrbi; skupaj s pet let mlajšim bra-

Nekoč je živel vprežni vol, ki se je imenoval Blisk. Z drugo živino je živel na kmetiji. Vodil je čredo, in vsak dan jo je odpeljal iz ograde, da bi se napasla. Zvečer jo je spet pripeljal nazaj.

Toda Blisk ni bil srečen. Izurili so ga za delo na kmetiji, zdaj pa je vse opravil traktor. Vlekel je plug in prikolico kamiona, ki je bila visoko naložena z vrečami žita. Blisk je žalostno pogledoval traktor, ki je marljivo delal, in hrepel po dobrih starih časih. Tudi njegovega starega gospodarja ni bilo več. Blisku je dajal včasih kakšno delo, samo da bi ga orečil. Toda novi gospodar, sin starega kmeta, ni Blisku nikoli več naklonil nobene pozornosti. Tako se je Blisk, čeprav je bil vodja črede, postaral osamljen in pozabljen. Zelo je bil žalosten.

Zdaj si pa predstavljajte, kako so bili nekega jutra vsi presenečeni, ko se je Blisk prebudil in poskušal narediti prav tak hrup kot traktor! In potem je popeljal čre-

do okoli kmetije, namesto da bi jo peljal past. Najprej je odšel do šrambe za gorivo, in se je poskušal „natankati“ za ves dan. Potem je odšel do velikega novega pluga

in se skušal vpreči. Toda plug je bil veliko pretežak za starega vprežnega vola.

Tistega jutra je Blisk resnično postavil kmetijo na glavo. Kokoši so kar pozabile nesti jajca, svinje so čisto pozabile na svojo jutranjo krmo, in vsi purani in race so se zbrali okrog, da bi opazovali zabavo. Mladi kmet je bil seveda zelo jezen na Bliska! „Moral bo stran“, je mrmral, ko se je vrnil k traktorju, ki ga je bilo treba popraviti.

Od tedaj je postajal ubogi stari vprežni vol bolj in bolj čuden. Vedno je bil vsakomur napoti. Ho-

tel je celo napasti traktor!

In potem se je nekoč, ob koncu tedna, traktor resnično pokvaril. Vsa dela na kmetiji so morali ustaviti. Mladi kmet bi moral počakati

Vprežni vol Blisk

do ponedeljka zjutraj, dokler ne bi spet odprli trgovin. Šele takrat bi lahko kupil nadomestne dele, ki jih je rabil za popravilo. Toda v nedeljo popoldne, ko so vsi dremukali, se je zgodilo nekaj strašnega.

Zapihal je močan veter, dvignil nekaj gorečih kosov premoga izpod kotla, ki je stal zunaj, jih ponese do ene izmed senenih kopic, ki so stale poleg gospodarskih poslopij, in jih zažgal.

Prvi je zagledal ogenj Blisk. Planil je na dvorišče in vse prebudil. Kmalu so vsi kot ponoreli tekali naokrog, in poskušali pogasiti strašni ogenj. Toda vedno bolj se

let ležati, potem pa naj vzamem pilo v roke. Njegov nasvet izpolnjujoč sem vrgel vse v ogenj razen: Povodnega moža, Lenore in Lažnjivim pratikarjem. Od teh pričata prvi še danes, kar se tiče rime in metruma, kdaj sta bili porojeni, seveda pa jima nisem prizanašal s pilo. Vse druge sem lani kot nepopravljive sežgal.“

Nista še minili dve leti in pesnik je drugič obiskal domovino ter ostal precej dolgo (drugo polovico leta 1826 pa tja do konca aprila 1827). Pri stricu Jožetu na Ježici se je pripravil na izpite, prijateljeval s Smoletom in nekoliko podrobneje spoznaval ljubljanske razmere. Odločil se je tudi, da se bo predstavil javnosti kot pesnik. In tako je 12. januarja 1827. leta v nemškem ljubljanskem časopisu Illyrisches Blatt (Ilirski list) objavil svojo prvo pesem Dekletom (hkrati z nemškim prevodom).

Po vrnitvi na Dunaj je z odličnim uspehom opravil še zadnje izpite in marca 1828 so ga razglasili za doktorja prava. V zadnjem dunajskem letu je pomagal pri učenju grofu Emanuelu Dubskemu iz Lysic blizu Brna na Moravskem. Na gradu Dubskih v Lysicah je Prešeren preživel počitnice, preden se je pred septembrom 1828 dokončno vrnil v Ljubljano.

je bližal hlevom in skednjem, in celo stanovanjsko poslopje je bilo v nevarnosti, da ga zajame plamen. Takrat je prišel na pomoč Blisk! Dvignil je mladega kmeta s svojimi velikimi obsežnimi rogovi, in si ga posadil na hrbet. Zdirjal je z njim do vodne jame, kjer je stal ob cesti pozabljen star volovski vprežni voz. Na njem je bil naložen nekaj sodov. Kmet je sklical vse delavce in napolnil sodove z vodo. Potem je Blisk potegnul vprežni voz na vrh hriba, do ognja, in kmalu so ga pogasili.

Vsi so stali okrog in gledali škodo, ki je nastala. In takrat je pristopil k Blisku mladi kmet, mu položil roko okoli vratu in rekel: „Blisk, hotel sem te prodati na naslednjem živinskem sejmu. Zdaj pa si mi rešil vsa gospodarska poslopja! Nikoli te ne bom mogel prodati.“

Blisk je dobil najboljši pašnik samo zase. In kadarkoli si je zaželel, da bi vlekel vprežni voz, je kmet našel zanj nekaj dela.

RADIO — TELEVIZIJA

AVSTRIJA 1

TV
PETEK, 3. 2.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Ruščina — 10.00 Šolska — 10.30 Takrat mora biti kaviar — 12.10 Dokumentacija — 13.00 Uredništvo — 17.00 Za predšolske otroke — 17.25 Super-miš Oskar — 17.30 Don Kihot — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Panoptikum — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Stari — 21.20 To so bili časi — 22.10 Nočni studio — 23.15 Šport — 23.55 Poročila.

SOBOTA, 4. 2.: 9.00 Poročila — 9.05 Angleščina — 9.35 Francoščina — 10.05 Ruščina — 10.35 Slike iz Avstrije — 11.00 Junior originalni koncert — 11.55 Nočni studio — 13.00 Uredništvo — 14.40 Srečno pot — taj, taj, taj za Sarajevo — 15.20 Gozdarjeva Kristl — 17.00 Informacija z igro in šalami — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Dva krat sedem — 18.25 Dober večer v soboto želi Heinz Conrads — 19.00 Slike iz Avstrije in Južne Tirolske — 19.30 Čas v sliki in šport — 20.15 Igra, šale in prominenca pri Joachimu Fuchsbergerju — 22.05 Šport — 22.30 Midem 83 — 23.30 Poročila.

NEDELJA, 5. 2.: 11.00 ORF stereo koncert — 12.25 Naša šola — 14.30 Oklahoma — 16.45 Petelin na strehi — 17.15 Začarani vrh — 17.25 Risanka — 17.40 Helmi — 17.45 Klub seniorjev — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki in šport — 20.15 Štiri stotletja opere — 21.15 Sanje — 22.15 Šport — 22.30 Poročila.

PONEDELJEK, 6. 2.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 TV kuhinja — 10.00 Šola danes — 10.30 Oklahoma — 12.45 Očetje klatote — 13.00 Uredništvo — 17.00 Za predšolske otroke — 17.25 Spoznavajmo nevarnosti — preprečujmo nesreče — 17.30 Stari hapon — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Hitreje, višje, močnejše — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Ponedeljski šport — 21.50 Batler za madame — 22.55 Poročila.

TOREK, 7. 2.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Angleščina — 10.00 Šola danes — 10.30 Gozdarjeva Kristl — 12.10 Izbrani otroci — 12.55 Olimpijske igre 1984 — hokej Avstrija : Finska — 17.00 Za predšolske otroke — 17.25 Tudi pošaliti se je treba — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Peanutli — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Olimpijske zimske igre 1984 — 21.00 To sem jaz — 22.30 Olimpijske zimske igre — hokej ZDA : Kanada in Avstrija : Finska — 23.30 Poročila.

SREDA, 8. 2.: 9.00 Poročila — 9.05 Tudi pošaliti se je treba — 9.35 Francoščina —

10.05 Predšolska stopnja — 10.35 „12. februar 1934“ — 12.05 Mi smo na poti — 12.45 Benetke — 13.00 Uredništvo — 14.25 Otvoritev olimpijskih zimskih iger 1984 — 17.00 Nema kitara — 17.30 Čebelica Maja — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Robinovo gnezdo — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije in Južne Tirolske — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Sarajevo — ZOI 1984 — 21.00 štirideset milijonov dolarjev — 22.25 Poročila.

ČETRTEK, 9. 2.: 8.45 Poročila — 8.50—16.00 Sarajevo — ZOI 1984 — 17.00 Za predšolske otroke — 17.25 Spoznavajmo nevarnosti — preprečujmo nesreče — 17.30 Mandara — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Prosim k mizi — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Sarajevo: ZOI 1984 — 21.00 To sem jaz — 22.30 Poročila.

AVSTRIJA 2

PETEK, 3. 2.: 17.30 Naša šola — 18.00 Galerija — 18.30 Vesoljska ladja Enterprise — 19.15 Kdo da več? — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Prerezi — 21.00 Fascinirano odkrivanje — 21.20 Politika v petek — Deset pred deseto — 22.20 Za pest denarja — 23.45 Sto mojstrov — 23.55 Poročila.

SOBOTA, 4. 2.: 15.00 Politika v petek — 16.00 Zvezde ure olimpijskih iger — 17.00 Ljuba družina — 17.45 Kdo me hoče? — 18.00 Dva krat sedem — 18.25 Šport — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Primer za ljudskega odveta — 20.15 Metulj v Teplitz-Schönau — 21.45 Nenavadne zgodbe Roalda Dahla — 22.15 Tvoj partner je smrt — 23.55 Poročila.

NEDELJA, 5. 2.: 16.00 Potovanje okoli sveta — 16.45 Glasbena scena 84 — 17.30 Šport — 18.30 Brez nagobčnika — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Tedenski pregled — 20.15 Kraj dejanja — 21.45 Dinastija — Denverski klan — 22.30 Posnetki od blizu — 23.15 Sto mojstrov — 23.25 Poročila.

PONEDELJEK, 6. 2.: 18.00 Znanje danes — 18.30 Bonanza — 19.15 Kdo da več? — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Družina Merian — 21.05 Šiling — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Maž za vse — 23.55 Poročila.

TOREK, 7. 2.: 17.30 Nave poti v jezikovnem pouku: nemščina — 18.00 Orientacija — 18.30 Bonanza — 19.15 Kdo da več? — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Nekdaj — 21.05 Dallas — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Klub 2 in poročila.

SREDA, 8. 2.: 18.00 Dežela in ljudje — 18.30 Bonanza — 19.15 Kdo da več? — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Izbrani malih vedrih zgodb — 21.00 Razlistano — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Albert Drach — protokoli — 23.20 Poročila.

ČETRTEK, 9. 2.: 16.55 Olimpijske zimske igre 1984 — hokej Avstrija : Kanada — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Glasbeni skedenj — 21.45 „Slamnatii vdovec“ z reklamo — 21.50 Deset pred deseto — 22.30 Klub 2 in poročila.

LJUBLJANA

PETEK, 3. 2.: 9.00 Čebelko Hlačok — 9.25 Risanka — 9.30 Skrivnostni otok, serija — 10.25 Mladi virtuoz: Violončelo — 10.45 Zemljepisne posebnosti: Živi zakladi Japonske — 11.40 Jakec in fižolček, risani film — 13.05 Nina in Ivo — Poslavljam se — 17.30 Poročila — 17.35 Jazz na ekranu —

17.55 Modro poletje, mladinska nanizanka — 18.25 Obzornik ljubljanskega območja — 18.40 Turizem — možnost in priložnost — 19.10 Risanka — 19.24 TV in radio nočaj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Marco Polo, nadaljevanka — 21.15 Ne prezrite — 21.30 Dnevnik — 21.45 Strahovi, film.

SOBOTA, 4. 2.: 8.00 Poročila — 8.05 ZBIS — Zlati jabolani — 8.20 Borovec: Svetovni pokal v smučanju — veselolam za moške, — 10.20 Ciciban, dober dan — 10.35 Meseček, otroška oddaja — 11.05 Mladi virtuoz: Harmonikarski orkester — 11.25 Borovec: Svetovni pokal v smučanju — veselolam za moške — 12.30 Pesmi giba — In v začetku je bil ritem... — 13.00 Skrivnostni otok, serija — 13.55 Poročila — 15.15 Elektroniko-ve dogodivščine, nadaljevanka — 16.25 Poročila — 16.30 Košarka: Partizan — Zadar, prenos — 18.00 Začetek in zasedanje mednarodnega olimpijskega komiteja, prenos — 18.30 Skrivnostni svet Arthura Clarkea — 19.00 Risanka — 19.24 TV in radio nočaj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Naše 29. srečanje — 21.35 Zrcalo tedna — 21.55 Bombaž prihaja v harlem, film — 23.25 Poročila.

NEDELJA, 5. 2.: 8.00 Poročila — 8.05 Živ žav, otroška matineja — 8.55 Borovec: Svetovni pokal v smučanju — slalom za moške — 9.45 Modro poletje, ponovitev mladinske

OPOZORILO

V času zimskih olimpijskih iger v Sarajevu so možne nenadne spremembe programa zaradi sprememb v urniku olimpijskih tekmovanj.

nanizanke — 10.10 625, oddaja za stik z gledalci — 10.30 Domači ansambli: Fantje z vseh vetrov — 10.55 Borovec: Svetovni pokal v smučanju — slalom za moške — 12.00 Ljudje in zemlja — 13.00 Poročila — 14.00 Olimpijske igre v Sapporu, japonski film — 15.45 Mostovi — 16.15 Poročila — 16.20 Idealist, slovenski film — 18.20 Risanka — 18.30 Olimpijski pregled — 19.23 TV in radio nočaj — 19.25 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Šoferja, nadaljevanka — 21.00 Športni pregled — 21.30 Naši olimpijci: Vmesni čas (Bojan Križaj) — 22.10 Poročila.

PONEDELJEK, 6. 2.: 17.00 Poročila — 17.05 Meseček, otroška serija — 17.35 Ideali in dvomi — 18.25 Podravske obzornik — 18.40 Pet minut za rekreacijo — 18.45 Mladi za mlade — 19.15 Risanka — 19.24 TV in radio nočaj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Življenje v krogu, TV drama — 21.10 Kulturne diagonale — 22.05 Dnevnik.

TOREK, 7. 2.: 16.20 Poročila — 16.25 Glasbena pravljica — 16.45 Prihod olimpijskega ognja v Sarajevo — 17.25 Risanka — 17.35 Festival tamburašev Slovenije — 18.05 Gorrenjski obzornik — 18.20 Risanka — 18.30 Olimpijski pregled — 19.24 TV in radio nočaj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Raskenovi, nadaljevanka — 20.55 Iz koncertnih dvoran — 21.50 Dnevnik.

SREDA, 8. 2.: 14.20 Propagandna oddaja — 14.25 Košovo: Slovesna otvoritev XIV. zimskih olimpijskih iger, prenos — 18.10 Poročila — 18.15 Ciciban, dober dan: Gradič — 18.25 Zasavski obzornik — 18.40 Sava — reka, ki življenje daje — 19.10 Risanka — 19.24 TV in radio nočaj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Deseti brat, slovenski film — 21.25 Majhne skrivnosti velikih kuharskih mojstrov — 21.30 Dnevnik — 21.40 Omizje.

ČETRTEK, 9. 2.: 8.55 ZOI 84 — Veliko polje: Smučarski teki na 10 km (ž), Zetra: Hitrostno drsanje — 1500 m (ž) — 11.30 Premor — 11.50 ZOI 84 — Bjelašnica: Smuk za moške, prenos — 13.55 ZOI 84 — Trebevič: Sankanje (m in ž), prenos 1. vožnje — 17.25 Poročila — 17.30 Utonila je sonce, mladinska nadaljevanka — 18.05 Dolenjski obzornik — 18.20 Risanka — 18.30 Olimpijski pregled — 19.24 TV in radio nočaj — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Tednik — 21.05 Diamanti na nebu, dokumentarna nanizanka — 22.05 Dnevnik — 22.20 Olimpijski pregled.

ORF — KOROŠKI RADIO SLOVENSKE ODDAJE

PETEK, 3. 2.: 14.10 Obzornik — Iz kulturnega življenja: Joško Tischler in Milka Hartman.

SOBOTA, 4. 2.: 9.00 Voščila.

NEDELJA, 5. 2.: 7.05 Duhovni nagovor — Voščila.

PONEDELJEK, 6. 2.: 14.10 Obzornik — Koroški zbori.

TOREK, 7. 2.: 9.30 Domača zabavna glasba — 14.10 Obzornik — Minute z... — Rdeče, rumeno, zeleno.

SREDA, 8. 2.: 14.10 Obzornik — Popevke — Koroški avtorji — 21.00 Slovenski kulturni praznik (posnetek prireditve SPZ).

ČETRTEK, 9. 2.: 14.10 Obzornik — Družinski magazin.

RADIO LJUBLJANA

PETEK, 3. 2.: 4.30 Poročila — 5.30 Jutranja kronika — obvestila, promet — 6.00 Poročila — Prometne informacije — 6.50 Dobro jutro, otroci — 8.05 Radijska šola za nižjo stopnjo — 8.45 Naši umetniki mladim poslušalcem — 9.05 Glasbena matineja — 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji — 12.30 Kmetijski na-

sveti — 13.50 Človek in zdravje — 14.25 Voščila — 15.00 Radio danes, radio jutri — 15.30 Dogodki in admevi — 15.55 Obvestila in zabavna glasba — 18.00 Vsa zemlja bo z nami zapela — 19.00 Radijski dnevnik — 19.35 Lahko noč, otroci — 19.45 Pajmo in godemo — 20.00 Zakaj imamo radi...? — 21.05 Oddaja o morju in pomorščakih — glasba — 22.00 Poročila — Našim rojakom po svetu — 0.05 Nočni program.

SOBOTA, 4. 2.: 4.30 Poročila — 5.15 Mikrofon na vasi — 6.00 Poročila — Prometne informacije — 7.25 Dobro jutro, otroci — 8.05 Pionirski tednik — 10.05 Po republikah in pokrajinah — 12.00 Poročila — Na današnji dan — 12.10 Voščila — 12.30 Kmetijski nasveti — 15.10 Obvestila in zabavna glasba — 15.30 Dogodki in admevi — 17.00 Studio ob 17ih — Zunanjepolitični magazin — 18.00 Škatlica z godbo — 18.30 Mladi mladim — 19.00 Radijski dnevnik — 19.35 Za naše najmlajše — 20.00 Oddaja za Slovence po svetu — 23.00 Poročila — 23.05 Literarni nokturno — 23.15 Od tad do polnoči — 24.00 Poročila — 0.05 Nočni program — glasba — vmes poročila.

NEDELJA, 5. 2.: 5.00 Poročila — 6.15 Danes je nedelja — Rekreacija — 8.07 Radijska igra za otroke — 9.05 Še pomnite, tovariši — 10.00 Poročila — 10.05 Nedeljska matineja — 11.00 Voščila — 13.20 Za naše kmetovalce — 14.20 Humoreska tega tedna — 14.45 Z majhnimi ansambli — 15.30 Nedeljska reportaža — 15.55 Amaterski zbori pred mikrofonom — 16.20 Pogovor s poslušalci — 17.50 Radijska igra — 18.30 Na gornji polici — 19.00 Radijski dnevnik — 19.35 Lahko noč, otroci — 20.00 V nedeljo zvečer — 22.00 Poročila — Iz naših sporedov — 23.00 Poročila — 23.05 Literarni nokturno — 23.15 Zaplešite z nami — 24.00 Poročila — 0.05 Nočni program — glasba — vmes poročila.

PONEDELJEK, 6. 2.: 4.30 Poročila — 5.30 Jutranja kronika — Obvestila, promet — 5.50 Rekreacija — 6.50 Dobro jutro, otroci — 8.05 Aktualni problemi marksizma — 8.25 Ringaraja — 8.40 Naučimo se novo pesmico — 12.00 Poročila — Na današnji dan — 12.30 Kmetijski nasveti — 13.50 Ponedeljkov križemkraj — 14.25 Voščila — 15.30 Dogodki in admevi — 17.00 Studio ob 17ih — 18.00 Na ljudsko temo — 19.00 Radijski dnevnik — 19.35 Lahko noč, otroci — 19.45 Z ansambli Toneta Zagarja — 20.00 Kulturni globus — 20.10 Pap delavnica — 22.00 Poročila — Našim rojakom po svetu — 22.30 Ob domačem ognjišču — 23.05 Literarni nokturno — 23.15 Zimzelene melodije — 0.05 Nočni program — glasba — vmes poročila.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi ljubečega moža, skrbnega očeta in dragega deda

Andreja Polcerja pd. Lazarja

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti na pokopališče v Šentprimozu in nam tako izkazali svoje sočustvovanje s številno udeležbo.

Posebna zahvala velja duhovščini za besede tolažbe in pogrebne obrede, pogoniku za besede ob slovesu, pevcem za pesmi žalostinke ter darovalcem cvetja in vencev.

Lazarjeva družina
v imenu vseh sorodnikov

Menijo, da je odločilnega pomena dobro sodelovanje med zdravstvenimi delavci in prebivalstvom, ki dejavno stopa v boj za svoje zdravje. Pri tem ima lahko pomembno vlogo zdravstveno prosvetljevanje in obveščanje ljudi.

Danes veliko ljudi ne ve,
da žive tvegano

Ko so pregledali čez 10.000 ljudi, se je pokazalo, da je med njimi veliko ogroženih ljudi, ki jim grozi bolezen. Ugotovili so, da ima pri povprečni starosti 42 do 47 let vsak tretji človek povišan krvni pritisk, da je tretjina ljudi predebelih, da ima skoraj vsak četrty preveč maščob v krvi. Poseben problem je telesna vzdržljivost, ki je pri več kot 90% pregledanih ljudi premajhna. Čez 50 odstotkov pregledanih ljudi kadi, kar 32% pregledanih ljudi ima tri ali več dejavnikov tveganja, kar je zanesljivo znamenje, da so ogroženi in tako jih uvrščajo med ogrožene. Odkrili so tudi več pravih bolnikov, ki so živeli v prepričanju, da so zdravi.

Na koncu poudarjajo, da so zdravstveni delavci brez dejavnega sodelovanja prebivalstva v samozagati ne bogljeni v boju z boleznimi srca in ožilja.

Naslov specialne bolnice za rehabilitacijo in zdravljenje boleznih srca, pljuč in revmatizma v Opatiji je:

Thalassotherapy
51410 Opatija, Maršala Tita 232
(tel. 051 712-322)

Izkušnje talasoterapije iz Opatije
pri preprečevanju boleznih srca in ožilja

(Nadaljevanje iz zadnje številke)

odkrili, kakor hitro se pojavijo. Na žalost je to često nemogoče, ker ljudje ne hodijo na redne preglede in zakaj bi tudi hodili, če se počutijo dobro in jih nič ne boli.

Tako pokažejo številne bolezni svoj pravi obraz šele ko povzročijo hude okvare in oslabijo delovanje napadenih organov. Med te zahrbtno bolezni spadajo tudi bolezni srca. To potrjujejo številni primeri. Povišan krvni pritisk je lahko dolgo prikrit, ker ne povzroča nobenih težav in ga pogosto odkrijemo slučajno, ob kakih drugih pregledih. Zaradi tega svetujejo zdravniki odraslim ljudem, naj si dajo dva- do trikrat na leto pregledati krvni pritisk.

Številne motnje v delovanju srca se pokažejo šele po temeljitem pregledu, preverjanju delovanja srca pri obremenitvi (ergometriji). Maščobe v krvi so lahko povišane dolga leta, ne da bi vedeli, in tako neovirano pospešujejo apnenje žil, skozi katere se do naših življenjsko pomembnih organov pretaka premalo krvi. Pogosto se čudimo, zakaj je naš sorodnik ali znanec dobil infarkt, ko se je še do včeraj počutil zdravega. Odgovor je preprost: številni bolezenski procesi in

prave bolezni se razvijajo in napredujejo neopaženo, prikrito, brez vsakršnih znamenj. In nekega dne treščijo kakor strela z jasnega in življenje nam visi na nitki. Če hočemo preprečiti, da se nam kaj takega ne zgodi, moramo redno hoditi na preglede in skrbeti za zdravje, dokler smo še zdravi ali mislimo, da smo zdravi.

Preventivni pregledi

V okviru preventivnega programa opravljajo v Opatiji sistematične preglede dalavcev in uslužbencev, starejših od 30 let. Namen pregleda ni samo odkrivanje bolezni, temveč tudi ogroženih ljudi, ki jim grozi nevarnost, da bodo oboleli, a lahko bolezen s pravočasno preventivno preprečimo ali vsaj preložimo na poznejša leta.

Pregled zajema:
 ○ pregled pri kardiologu
 ○ elektrokardiogram
 ○ rentgenski pregled srca in pljuč
 ○ preverjanje delovanja srca pri obremenitvi (ergometrija)
 ○ preverjanje delovanja pljuč (spirometrija)
 ○ laboratorijske preiskave (krvna slika, maščobe v krvi, sladkor v krvi in drugo)

Dejavniki tveganja so: povišanje maščob v krvi (hiperholesterinemija in hipertrigliceridemija), povišan krvni pritisk (hipertonija), kajenje, telesna neaktivnost, debelost, sladkorna bolezen, duševna napetost (stres), povečanje sečne kisline v krvi (hiperurikemija), dedne lastnosti in družinska dovtzetnost, kontracepcijska sredstva, alkohol, osebnostni tip in spol.

Omenjene dejavnike tveganja lahko razdelimo na dejavnike, na katere lahko vplivamo in se lahko z njimi dokaj uspešno spopadamo, in na dejavnike, na katere ne moremo vplivati. Dejavniki, ki nas ogrožajo proti naši volji in nanje ne moremo vplivati, so: dedne lastnosti, osebnostni tip in spol. Na vse druge zgoraj omenjene dejavnike tveganja lahko uspešno vplivamo, ker so povezani z našim ravnanjem in pridobljenimi navadami.

Večina sodobnikov uporablja preveč hrane, bogate maščob in ogljikovih hidratov, kar vodi do motenj v presnovi (metabolizmu) v organizmu, ki se najpogosteje kažejo v debelosti, sladkorni bolezni, povišanju maščob v krvi, povišanemu krvnemu pritisku in drugih škodljivih pojavih. Če k temu prištetemo še premalo gibanja, preveč kajenja in mrzlično vsakdanje življenje, polno stresa, nam postane jasno, zakaj trpi ožilje in zakaj se srce prezgodaj ustavi.

Pomen zgodnjega odkrivanja boleznih in ogroženosti

Številne bolezni bi uspešneje in hitreje zdravili, če bi jih prepoznali in

gost84
17.-22. marca
Celovec

**16. strokovni sejem
gastronomije in turizma**
od sobote 17. marca do četrta 22. marca
dnevno od 9. do 18. ure
Sejmišče - vhod St. Ruprecht StraBe

**12. mednarodno tekmovanje mladih kuharjev
z moštvi iz treh držav**

Posebne razstave: Mednarodni bife; trgovinska zbornica (WIFI) za Koroško; pekarna koroškega združenja pekov; vrtnarska razstava „Zeleno v turizmu“ koroških cvetličarjev, drevesnic in vrtnarjev ter koroško-stajerskih pivovarn; center noš in številna zborovanja o turizmu.

— ŠPORTNI VESTNIK — ŠPORTNI VESTNIK —

SARAJEVO ODLIČNO PRIPRAVLJENO ZA OLIMPIADO

Prihodnji teden se začnejo 14. zimske olimpijske igre 1984. Smučarske naprave in vse kar je v zvezi za najboljši potek tega velikega smučarskega cirkusa so v najboljšem redu. Snežne razmere so trenutno idealne, upajmo da bodo tudi za časa olimpiade. Smučarske tekme v Sarajevu si bo preko TV ekranov ogledalo nad dve milijardi ljudi.

**SMUČARSKE TEKME
ZA SVETOVNI POKAL**

V Garmisch-Partenkirchnu je v superveleslalomu, to je v posebno nevarni smučarski disciplini zmagal Wenzel iz Liechtensteina, drugi je bil Švicar Zurbriggen, tretji pa Avstrijec Enn. Tokrat je v tej disciplini dosegel odlično 5. mesto Šved

**O smučarski tekmi „Zarje“ v Lepeni
bomo poročali prihodnjič!**

Stenmark, prav tako se je odrezal Jure Franko s 7. mestom.

V smuku v Ga-Pa je zmagal odlični Podborski iz Kanade, sledili so mu Resch in Klammer — slednji je spet dokazal, da ni za v staro reno. 4., 5. in 6. mesto so si delili Švicarji, Müller, Meli in Zurbriggen.

**TUDI HANS WALLNER
IZ ZAHOMCA V SARAJEVO**

Med šestimi avstrijskimi skakači, ki se bodo udeležili olimpijskih iger v Sarajevu je tudi Korošec iz Zahomca, stari izkušeni skakalec Hans Wallner. Poleg njega se bodo olimpiade udeležili tudi Steiner, ki je vstopnico dobil v zadnjem trenutku, Kogler, Vettori, Neuper in Felder.

Slovenska športna zveza, Slovensko planinsko društvo Celovec, Slovensko prosvetno društvo „Rož“ v Šentjakobu v Rožu vabijo na

**VI. zimski pohod
„Arihova peč“**

**V SPOMIN NA PADLE BORCE POD ARIHOVO PEČJO
FEBRUARJA 1945**

ki bo v nedeljo 4. marca 1984, s pričetkom ob 10. uri pri Polancu na Čemernici (Hodnina) nad Šentjakobom v Rožu.

1. a) **Smučarski tek** — 3,5 km (1 krog) ● otroci do 10 let (letniki 1974 in mlajši) ● dekleta do 16 let (1968—1973) ● ženske do 30 let (1954—1967) ● ženske nad 30 let (letniki 1953 in starejše)

b) **Smučarski tek** — 7 km (2 kroga) ● fantje do 16 let (1973—1968) ● moški do 30 let (1967—1954) ● moški nad 30 let (1953 in starejši) ● tekmovalna ženska in moška skupina

2. **Pohod za peče** od Polanca preko bivšega partizanskega bunkerja do planinske postojanke „Koče nad Arihovo pečjo“ (1084 m) in po drugi smeri nazaj mimo Resmanove lovške kočje do Polanca.

POGOJI ZA UDELEŽENCE: Na VI. zimskem pohodu Arihova peč lahko sodelujejo vsi. Udeleženci pohoda (pešci) morajo biti zimsko in planinsko opremljeni. Pohodniki se morajo držati proge, ki je za pohod označena. Pohodniki se vzpenjo na planino Bleščečo — „Koča nad Arihovo pečjo“ (kontrolni žig) in se preko Resmanove lovške kočje (kontrolni žig) vrnejo po označeni poti nazaj do cilja pri Polancu najkasneje do 15. ure. Masovni start za tekače je ob 10.30 uri, na cilj pa je treba priteči najkasneje do 12. ure. Pred startom je kratka spominška svečanost padlim partizanom pod Arihovo pečjo, februarja 1945.

PRJAVE IN STARTNINA: Prijave sprejemamo na dan prireditve med 9. in 10. uro. Startnina znaša 50 šil. (300 ND) za odrasle in 40 šil (250 ND) za otroke in mladince. Startnina se plača pri prijavi.

Pohodniki in tekači prejmejo na startu kontrolni kartonček in značko, tekači pa še dodatno startno številko. Po pohodu je treba na cilj predložiti kontrolni kartonček. Vsak udeleženec dobi nato diplomu in kolajno za udeležbo. Najboljši dneva pri teku pa spominško plaketo Slovenskega vestnika.

OKREPČILA, ZDRAVNIŠKA SLUŽBA, SERVISNA SLUŽBA: Vsak udeleženec dobi toplo pijačo in klobaso. Za zdravniško službo je poskrbljeno. Vsak udeleženec sodeluje na lastno odgovornost.

ZIMSKI POHOD „ARIHOVA PEČ“ bo izveden ob vsakem vremenu, v slučaju pomanjkanja snega bo samo pohod.

DOVOZ IN PARKIRNI PROSTOR: Iz Šentjakoba v Rožu vodi proti Področici/Rosenbach, preko vasi Leše/Lessach, Svatne/Schlatten in Hodnina/Kanin asfaltirana cesta na Čemernico, ki bo označena s kašipali „Arihova peč“. Parkirišča so na razpolago.

ZLATA ZNAČKA: Kdor se petkrat udeleži zimskega pohoda „Arihova peč“, prejme posebno zlato značko. Petkratno udeležbo mora dokazati s petimi zbranimi kartončki.

**Tekma za Elanov pokal
na Šentjanskih Rutah**

Šentjanska smučarski tekma za „Elanov pokal“ bi morala biti že konec lanskega leta, pa jo je moralo športno društvo Šentjanž zaradi pomanjkanja snega preložiti na minulo soboto.

1500 m dolga proga na Šentjanskih Rutah je bila v izvrstnem stanju, po njej pa je zdrsnilo okoli 70 smučarjev iz Koroške, Štajerske, Salzburga in Slovenije. Zaradi kratkoročne terminizacije žal ni prišlo do zaželenega tekmovanja med smučarji Koroške in Slovenije.

Funkcionarji in pomagači šentjanskega športnega društva so organizirali dva brezhibna teka.

Rezultati:

Dekleta: 1. Christa Ebner (SV Beljak), 2. Maria Habenicht (Union Celovec), 3. Marta Walcher (SV Beljak)

Ženske: 1. Ingrid Fritz (ASKO Klipitzthörl), 2. Mateja Krek, 3. Savina Mihelič (obe Škofja Loka)

Mladinci: 1. Jakob Wastian (SV Weissbriach), 2. Horst Kilzer, 3. Hannes Spanring (oba SV Beljak)

6. mednarodna tekma v smučarskih skokih na Obirskem

V nedeljo, dne 29. 1. 1984 je Slovenski športni klub Obir prirajal svojo 6. mednarodno tekmo v smučarskih skokih, ki se je odvijala na 25-metrski skakalnici pri Podrniku na Obirskem. Tekmovanja se je udeležilo 70 skakalcev iz skupno osmih športnih klubov. Tekmovanje šteje za koroški otroški pokal (Kärntner Kinder-Cup), za katerega so dobili točke jasno samo člani koroških klubov. Tekmovalo se je v štirih jakostnih skupinah. Stevilni gledalci so z zanimanjem opazovali mlade tekmovalce pri njihovih skokih. Prvič pa smo Obirčani na

Splošni razred: 1. Herbert Lerchbaumer (SV Beljak), 2. Siegfried Jaritz (GSVK) in Helmbrecht Sumann (ASKO Klipitzthörl)

Starostna skupina: 1. Herman Brandstätter (carina), 2. Srečko Mak (SC Rož), 3. Erik Užnik (Šentjanž).

mednarodnem tekmovanju zabeležili vidnejši uspeh domačina. Kajti v prvi jakostni skupini je zmagal 7-letni domačin Stefan Hribar in s tem obdržal pokal prve skupine doma.

Kljub temu, da vreme ni bilo najbolj naklonjeno, saj je dan poprej močno deževalo, je bila skakalnica dobro urejena, tako, da je tekmovanje lahko brezhibno potekalo, kar je velika zasluga organizatorjev.

Po tekmi je bila v gostilni Kovač razdelitev nagrad, kjer se je predsednik Slovenskega športnega kluba Obir mag. Mirko Oraže zahvalil vsem, ki so darovali pokale, in vsem tistim, ki so doprinesli svoj delež k dobremu poteku tekme.

Rezultati:

Otroci I: 1. Hribar Stefan, SSK Obir, 111 točk; 2. Woath Stefan, DSG Rotschitzen, 91 točk; 3. Grote Vinzenz, DSG Rotschitzen, 88,5 točke

Otroci II: 1. Zupan Boštjan, SK Triglav - Kranj, 152 točk; 2. Samitz Christian, SZ Velden, 147 točk; 3. Wiesenreiter Guido, KSG Klagenfurt, 133,5 točke

Solarji I: Prvi in najboljši dneva Kuttin Heinz, SV Villach, 183 točk; 2. Kuttin Kurt, SV Villach, 157,5 točke; Frank Hannes, SD Zahome, 157,5 točke; 4. Seppel Peter, SV Villach, 154,5 točke

Solarji II: 1. Föblacher Willi, SZ Velden, 178,5 točke; 2. Schöffmann Günther, SZ Velden, 175 točk; 3. Schöffmann Hans, VZ Velden, 166 točk

ALU-SCHIEBELEITERN 2-llg.
Ausstellungssfücke
10 mt. alt. Pr. 3.400.— jetzt 2.385.—
Lieferung frei Haus.
INTERAL-Leitern Ges.m.b.H.
(Tel.: 0 52 22 - 26 3 47)
Auslieferungslager
MOHLEN Tel. 0 35 86 - 269

**Slovenski športni klub „Obir“
v Železni Kapli vabi na**

**SANKARSKO TEKMO
pri Mikeju v Lobniku**

**v nedeljo 5. februarja 1984 s
pričetkom ob 11. uri (start).
Prijave: do 3. 2. 1984 pri Fri-
diju Osojniku v Lepeni, tele-
fon: 0 42 38/60 72 in pred
tekmo do 10. ure pri cilju.
Pokroviteljstvo nad tekmo ima
župan Albin Juvan.**

Mladinci iz Celja so se poslovili

Kot smo že poročali v našem listu, je bila v minulem tednu pri nas mladina iz Celja, da si pridobi novih izkušenj v zimskem športu. Kdor pozna Peco, ve, da je lepa, da ima lepa smučišča in tudi strmine, katerim so kos le dobro izurjeni smučarji. Mladinci iz Celja se niso ustrašili strmin in se korajžno vsak dan — razen kadar je bilo slabo vreme — vadili in tako nabrali novih izkušenj. Imamo vtis, da so bili mladinci iz celjske občine zadovoljni s smuko na Peci. Prav tako tudi učitelja Zmago Tanjšek in Igor Krstič, ki sta dodatno imela še skrb, da se ne bi kaj pripetilo in da je vse šlo po predvidenem načrtu. Pa kljub temu ni šlo vse tako kot je bilo zastavljeno. Vreme je, kot že omenjeno, močno pokazalo svoje muhe, tako da je za Celjane še posebej okrasilo Peco z novim snegom, da je bila še bolj praznična, ko se je pokazala iz megle in to ne le svojim podložnikom, temveč tudi tistim, ki rinejo nanjo. Peca se le redko pokaže v vsem svojem sijaju. Toda pokazala se je gostom iz Celja pač taka kakršna je: lepa, velika in tudi muhasta kot aprilsko vreme. Tako je pokazala svojo moč tudi zadnji dan, ki je bil namenjen smučanju. Pokazala je, da sprejema v svoje naročje ljubitelje le tedaj, kadar je voljna in se ne ozira na načrte drugih in tudi ne na mehanizacijo. Močna

Ob odhodu avtobusa so bili obrazji Celjanov spet takšni kot ob prihodu — zaskrbljeni in otožni. Ob prihodu so imeli strah, kam bodo prišli, ob odhodu pa je z njihovih obrazov bilo razbrati otožnost slovesa. V nekaj dneh so mladi spoznali, da so prišli res k svojim bratom in da jih morajo zapustiti same, ne le prepihu Pece, marveč vsakodnevnemu boju za svoj obstoj. Topli stiski rok z najboljšimi željami in s pesmijo na ustih „Od Žalca do Celja je ravno polje“, se je avtobus oddaljil in zapustil Koroško. Škoda, da je smemalna ekipa RTV Ljubljana prišla prepozno in tako zamudila priložnost, da bi tudi drugim preko ekrana pokazala, kako se nenehno gradijo mladi in novi mostovi človeških vezi in da je treba vztrajno krepiti in poudarjati, da so ti mostovi iz živih ljudi.

Zadovoljni smo se vračali na svoje domove v prepričanju, da so mladi pri nas, kljub pomanjkljivosti, počutili dobro in da si bomo še kdaj segli v roke kot prijatelji in bratje.

Nasvidenje mladi rod iz Celja — na Peci in na naših domovih.

ikej

CELOVEC
Razstava slik gradiščanskega Hrvata
ERICHA NOVOSZELA
v Mohorjevi knjigarni je odprta še do 10. 2. 1984 v času od 7.30 do 12.30 ure.

DUNAJSKI KROŽEK

v petek 17. februarja 1984 ob 19.0 uri v gostilni Weidinger Wien/Dunaj IV, Danhausergasse 3
Predavatelj: prof. dr. Janko Zerzer - Aktualna vprašanja kulturne politike na Koroškem

TINJE

Dnevi petja in igre za otroke

od ned. 12. 2. ob 18. uri do tor. 14. 2. do 17. ure v Domu v Tinjah. Prijave: do čet. 9. 2. pri kat. otroški mladini: Celovec, Viktringer R. 26 ☎ 51 11 66

Pravni nasveti

Vedno spet potrebujejo posamezniki in društva pravne nasvete, zato se je Zveza slovenskih organizacij odločila, da napolni to vrzel z uvedbo rednih pravnih nasvetov, ki jih bo dal ob spodaj navedenih terminih DR. FRANCI SERAJNIK:

v CELOVCU (v prostorih ZSO, Gasometergasse 10)
v petek 17. 2. 1984
med 9. in 13. uro

v PLIBERKU (v prostorih Posojilnice)
v soboto 18. 2. 1984
med 10. in 12.30 uro

v ŠENTJAKOBU v Rožu (v prostorih Posojilnice)
v petek 17. 2. 1984
med 17. in 20. uro

Domače podjetje s sedežem v Celovcu išče

**SAMOSTOJNEGA
VODJO PISARNE**

Pogoji: odlično obvladanje slovensčine in nemščine v pisani in ustni obliki ter obvladanje celotnega pisarniškega dela (tipkanje, korespondenca, telefon). Javijo se lahko moški kot ženske. Služba se lahko nastopi takoj. Plača po dogovoru.

Interesenti naj se javijo na uredništvu Slovenskega vestnika (telefon 54 0 42 ali pismeno).